

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної

та навчальної роботи

Р.Б. Папірник

«*Розпис*» 2019 року

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ**

спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма	«Управління та адміністрування регіональних економічних систем»
освітній ступінь	бакалавр
форма навчання	денна
розробники	Мащенко Світлана Олегівна Гончарова Катерина Володимирівна

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Розміщення продуктивних сил» є варіативною і входить до циклу дисциплін професійної підготовки фахівців, призначена для студентів, які здобувають освітній ступінь «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Навчальна дисципліна «Розміщення продуктивних сил» передбачає набуття студентами теоретико-методологічних, методичних основ дослідження, формування, розміщення і територіальної організації продуктивних сил, умов і чинників територіальної організації продуктивних сил України, закономірностей і принципів розміщення галузей матеріального виробництва і сфери послуг, їх територіальної організації у різних регіонах України, аналіз сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки, вирішення соціально-економічних та екологічних проблем, виходячи з оцінки економічної ситуації та сьогодення, орієнтуючись на економічні перспективи світової економіки.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			V	VI
Всього годин за навчальним планом, з них:	165	5,5	60	105
Аудиторні заняття, у т.ч:	70		30	40
лекції	46		22	24
лабораторні роботи	-		-	-
практичні заняття	24		8	16
Самостійна робота, у т.ч:	95		30	65
підготовка до аудиторних занять	12		2	10
підготовка до контрольних заходів	23		13	10

виконання курсового проекту або роботи	-		-	-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30		15	15
підготовка до екзамену	30		-	30
Форма підсумкового контролю			залік	екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: сформувати у студентів теоретико-методичні знання і практичні навички з питань територіальної організації виробництва.

Завдання дисципліни: є вивчення теоретичних основ та ресурсних передумов розміщення продуктивних сил, формування і розвитку міжгалузевих комплексів, розкриття найважливіших закономірностей, принципів і чинників, які визначають розвиток і розміщення продуктивних сил, механізму їх впливу на територіальну організацію виробництва, аналіз сучасного стану розміщення і територіальної організації продуктивних сил та визначення напрямків удосконалення міжрегіональних і зовнішньо-економічних зв'язків, опанування методами дослідження, що використовуються при аналізі розвитку економіки регіонів та обґрунтуванні територіальної організації виробництва.

Пререквізити дисципліни: теоретичні знання та практичні вміння набуті під час вивчення дисциплін «Політична економія», «Статистика», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Регіональна економіка».

Постреквізити дисципліни: набуті знання та вміння з дисципліни сформують необхідний інструментарій для комплексного відокремлювання проблем, які властиві регіональній економіці різних країн, економіці України, її регіонам та пропонувати можливі заходи для вирішення цих проблем та тісно пов'язана з курсами «Управління інноваціями», «Основи регіональної економічної політики», «Управління та адміністрування регіональних економічних систем».

Компетентності:

Загальні компетенції:

СК-10. Здатність застосовувати знання з теорії та основних методів регулювання регіональної економіки в практичній діяльності регіонального менеджменту

Заплановані результати навчання.

РН-27. Демонструвати знання щодо сутності продуктивних сил, основних понять та категорій регіональної економіки; порівнювати різні види структури й форм територіальної організації з урахуванням подальшого розвитку суспільного і територіального поділу та інтеграції праці; пояснювати основні принципи управління розвитком конкретного регіону при здійсненні регіональної економічної політики

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.),
- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація)
- відеометод (показ, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання: фронтальні, колективні, групові, індивідуальні, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Розміщення продуктивних сил					
Наукові основи курсу «Розміщення продуктивних сил»	7	2	-	-	5
Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил	9	4	-	-	5
Науково-методичні засади дослідження територіальної організації і регіонального розвитку	10	4	2	-	4
Теорії і концепції територіальної організації продуктивних сил	12	4	2	-	6
Територіальний поділ праці – об'єктивний процес розвитку продуктивних сил	10	4	2	-	4
Енерговиробничі цикли: суть та роль у функціонально галузевій структурі регіону	12	4	2	-	6
Разом за змістовим модулем 1	60	22	8	-	30
Змістовий модуль 2. Регіональна структура РПС					
Економіка України та її галузева структура	8	2	2	-	4
Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	10	4	2	-	4
Аналіз продуктивних сил регіонів, проблеми і основні напрями їх розвитку за ринкової економіки	8	2	2	-	4
Нові форми регіонального розвитку продуктивних сил.	9	4	2	-	3
Разом за змістовим модулем 2	35	12	8	-	15
Змістовий модуль 3 . Світовий досвід і міжнародне співробітництво в контексті сталого розвитку продуктивних сил					
Вплив зовнішньоекономічних зв'язків на розвиток і територіальну організацію продуктивних сил України	8	2	2	-	4
Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища	12	4	2	-	6
Сталий розвиток продуктивних сил	11	4	2	-	5
Фактори сталого розвитку ПС	9	2	2	-	5
Разом за змістовим модулем 3	40	12	8	-	20
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	30
Усього годин за VI семестр	105	24	16	-	35
Усього годин за рік	165	46	24	-	95

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
V семестр		
1	Наукові основи курсу «Розміщення продуктивних сил»	2
2,3	Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил	4
4,5	Науково-методичні засади дослідження територіальної організації і регіонального розвитку	4
6,7	Теорії і концепції територіальної організації продуктивних сил	4
8,9	Територіальний поділ праці – об'єктивний процес розвитку продуктивних сил	4
10,11	Енерговиробничі цикли: суть та роль у функціонально галузевій структурі регіону	4
VI семестр		
12	Економіка України та її галузева структура	2
13,14	Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	4
15	Аналіз продуктивних сил регіонів, проблеми і основні напрями їх розвитку за ринкової економіки	2
16,17	Нові форми регіонального розвитку продуктивних сил.	4
18	Вплив зовнішньоекономічних зв'язків на розвиток і територіальну організацію продуктивних сил України	2
19,20	Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища	4
21,22	Сталий розвиток продуктивних сил	4
23	Фактори сталого розвитку ПС	2
	Усього годин за рік	46

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Науково-методичні засади дослідження територіальної організації і регіонального розвитку	2
2	Теорії і концепції територіальної організації продуктивних сил	2
3	Територіальний поділ праці – об'єктивний процес розвитку продуктивних сил	2
4	Енерговиробничі цикли: суть та роль у функціонально галузевій структурі регіону	2
5	Економіка України та її галузева структура	2
6	Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	2
7	Аналіз продуктивних сил регіонів, проблеми і основні напрями їх розвитку за ринкової економіки	2
8	Нові форми регіонального розвитку продуктивних сил.	2

9	Вплив зовнішньоекономічних зв'язків на розвиток і територіальну організацію продуктивних сил України	2
10	Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища	2
11	Сталий розвиток продуктивних сил	2
12	Фактори сталого розвитку ПС	2
	Усього годин за рік	24

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	12
2	Підготовка до контрольних заходів	23
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Моделювання і прогнозування розвитку регіону Основні напрями вдосконалення системи регіонального управління Законодавчо-нормативні документи з питань регіонального розвитку	10 10 10
4	Підготовка до екзамену	30
	Усього годин за рік	95

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний метод, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Семестр V

Змістовий модуль 1 «Розміщення продуктивних сил» складається з одного змістового модуля. Змістовий модуль 1 «Розміщення продуктивних сил»

Формою оцінювання знань студентів зі змістового модуля 1 є контрольна робота. Максимальна кількість балів 100 балів.

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань. Студент отримує 5 балів за правильну відповідь на кожне з питань (максимальна кількість балів 100), неправильна відповідь – 0 балів.

Семестр VI

Дисципліна «Розміщення продуктивних сил» у VI семестрі поділена на 2 змістові модулі: **Змістовий модуль 2.Регіональна структура РПС** та **Змістовий модуль 3 . Світовий досвід і міжнародне співробітництво в контексті сталого розвитку продуктивних сил** Кожен змістовий модуль має однакову структуру і оцінюється за аналогічною схемою.

Формою оцінювання знань студентів за змістовий модуль 2 та змістовий модуль 3 є контрольна робота

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань. Студент отримує – 5 балів за правильну відповідь на кожне з питань (максимальна кількість балів 100 балів), неправильна відповідь – 0 балів.

Критерії оцінювання екзамену

Навчальним планом з дисципліни «Розміщення продуктивних сил» у VI семестрі передбачено складання екзамену. Максимальна кількість балів за екзамен 100 балів. Екзаменаційна робота складається з 20 тестових завдань Студент отримує 5 балів за правильну відповідь на 1 тестове питання, якщо відповідь неправильна – 0 балів. Максимальна кількість балів за тестові завдання – 100 балів

Підсумкова оцінка з дисципліни «Розміщення продуктивних сил» в V семестрі визначається за результатами контрольної роботи змістового модуля 1.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Розміщення продуктивних сил» в VI семестрі визначається як середньоарифметична за змістовим модулем 2, змістовим модулем 3 та екзаменом.

Порядок зарахування пропущених занять: Кожне пропущене лекційне заняття відпрацьовується методом усного опитування з основних положень теми. Можливим є одночасне опитування з декількох пропущених занять. Практичні заняття відпрацьовуються методом підготовки реферативної роботи за темою, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених практичних занять.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Регіональна економіка: навч. посіб. / [Ю.В. Орловська, Г.В. Дугінець, О.О. Квактун, П.А. Фісуненко]; за заг. ред. д-ра економ. наук, проф. Ю.В. Орловської. – Дніпропетровськ: ДВНЗ «ПДАБА», 2012. – 504 с.
2. Регіональна економіка та природокористування: навч. посіб. / за ред. А.П. Голікова. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 352 с.
3. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібник/ Б.М. Данилишин, Д.В.Клиновий, Т.В. Пепа [ред. д.е.н. Б.М. Данилишин]. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 688 с.
4. Димченко О.В. Регіональна економіка: Навч. посібн. [Текст] / О.В. Димченко - Харків: ХНАМГ, 2010 – 221с.
5. Екологія для економічних вузів і факультетів. Підручник / Дорогунцов С.І., Хвесик М.А., Коценко К.Ф. та ін. – К., КНЕУ, 2005. – 320 с.
6. Управління регіональною економікою. Навчальний посібник. Т. О. Стеценко, О. П. Тищенко. Видавництво: К.: КНЕУ, 2009. - 472 с.
7. Аванесова Н.Е. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: підручник / Н.Е. Аванесова. – Х.: Щедра садиба плюс, 2015. – 223 с.
8. Дмитрієв І.А. Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. – 284 с.
9. Мартусенко І.В. Регіональна економіка: підручник / І.В. Мартусенко, Б.В. Погрішук. – Тернопіль: Крок, 2015. – 626 с

Допоміжна

1. Долішній М., Мошенець О. Ринкові механізми регіонального управління // Регіональна економіка. – 2001. – С.7 – 17.
2. Мазур А.Г. Регіональна економіка: проблеми відтворення і управління. – Вінниця, 2000. – 263с.

3. Павлов В.І. Методологія формування та механізми реалізації політики соціально-економічного розвитку регіону//Регіональна економіка.–2001. – №1. - С.18 – 29.
4. Злупко С. Екомологічні засади регіональної політики сталого розвитку в умовах глобалізації // Регіональна економіка. – 2002. - №4. – С.28 – 35.
5. Чужиков В.І. Глобальна регіоналістика: історія та сучасна методологія: Монографія. – К.: КНЕУ, 2008. – 272с.
6. Жук М.В.Регіональна економіка:Підручник.– К.:ВЦ «Академія»,2008– 16с.
7. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. Підручник Дорогунцов С.І., Заяць Т.А., Пітюренко Ю.І. та ін. - Київ,КНЕУ, 2005 р-988 с.
8. Данилишин Б.М. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Б. М. Данилишин, Д. В.Клиновий, Т. В. Пепа [ред. д.е.н. Б. М.Данилишин]. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 688 с.
9. Офіційний сайт державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Мельник С.А. Управління регіональною економікою: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2000. – 124 с.
11. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво: Монографія. – Львів: ІРД НАН України, 2004. – 395 с.
12. Концепція державної регіональної політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minregionbud.gov.ua>
13. Поддубный А.В. Экологические проблемы и устойчивое развитие регионов [Електронний ресурс] / А.В. Поддубный. Учебное пособие. – Владивосток: Дальневосточный государственный университет, 2002. – 143 с.
14. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: Підручник К.: Центр учбової літератури, 2011– 384 с.
15. Орловська Ю.В., Квактун О.О. Стратегічне управління екологічними інвестиціями: регіональний аспект. – Дн-ськ, 2011. – 280 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі <http://www.me.gov.ua/>
4. Офіційний сайт міністерства регіонального розвитку, будівництва та житловокомунального господарства <http://www.minregion.gov.ua>
5. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України <http://www.sfs.gov.ua>

Розробники _____ (С.О. Мащенко)

(підпис)

_____ (К.В. Гончарова)

(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (О.О. Кахович)

(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 10 «вересня» 2019 року № 2